

सोमश्वासौराजाचसइव भुवोवसुधनंगृह्णन् विसृजंश्वासौसूर्यवद्राज्ञःप्रतपनमाज्ञाकरणम् ॥ ५६ ॥ अग्निरिवदुर्धर्षः द्यौःस्वर्गइव ॥ ५७ ॥ समुद्रोयथा गांभीर्येणैतावानिति न बुद्ध्यते तथाऽसावभिप्रायतो दुर्बोधोऽचलराणामेव ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ सर्वात्मासर्वत्रसंचारशक्तिर्वलादिभिर्मातरि श्वेव भूतराट्श्रीरुद्रः ॥ ६० ॥ अजो ब्रह्मेव ॥ ६१ ॥ आत्मवत्त्वे जितेन्द्रियत्वे भक्त्यादिभिः परार्थोद्यमेचात्मनैव तुल्यो निरुपमः ॥ ६२ ॥ पुंभिः सत्पुरुषैरामः सीतापतिर्यथा सतां कर्णरंध्रेषु प्रविष्टः ॥ ६३ ॥ इति चतुर्थे टीकायां द्वाविंशतितमोऽध्यायः ॥ २२ ॥ ॥ ७३ ॥ त्रयोविंशोऽसौ

राजेत्यधान्नामधेयं सोमराजइवापरः ॥ सूर्यवद्विस्तृजन् गृह्णन् प्रतपंश्च भुवोवसु ॥ ५६ ॥ दुर्धर्षस्तेजसेवाग्निर्महेंद्रइव दुर्जयः ॥ तितिक्षया धरित्री वद्यौरिवाभीष्टदो नृणाम् ॥ ५७ ॥ वर्षतिस्मयथा कामं पर्जन्यइव तर्पयन् ॥ समुद्रइव दुर्बोधः सत्वेनाचलराडिव ॥ ५८ ॥ धर्मराडिव शिक्षायामाश्रये हिमवानिव ॥ कुबेरइव कोशाढ्योगुप्तार्थो वरुणो यथा ॥ ५९ ॥ मातरि श्वेव सर्वात्मा बलेन सहसौ जसा ॥ अविषल्यतया देवो भगवान् भूतराडिव ॥ ६० ॥ कंदर्पइव सौंदर्ये मनस्वी मृगराडिव ॥ वात्सल्ये मनुवन्नृणां प्रभुत्वे भगवानजः ॥ ६१ ॥ बृहस्पतिर्ब्रह्मवादे आत्मवत्त्वे स्वयं हरिः ॥ भक्त्या गोगुरुविप्रेषु विष्वक्सेनानुवर्तिषु ॥ हियाप्रश्रयशीलाभ्यामात्मतुल्यः परोद्यमे ॥ ६२ ॥ कीर्त्योर्ध्वगीतया पुंभिस्त्रैलोक्ये तत्र तत्र ह ॥ प्रविष्टः कर्णरंध्रेषु स्त्रीणां रामः सतामिव ॥ ६३ ॥ इति श्रीभागवते महापुराणे चतुर्थस्कंधे पृथुचरिते द्वाविंशतितमोऽध्यायः ॥ २२ ॥ ॥ ७३ ॥ मैत्रेय उवाच दृष्ट्वात्मानं प्रवयसमेकदा वै न्य आत्मवान् ॥ आत्मनावर्द्धिताशेषस्वानुसर्गः प्रजापतिः ॥ १ ॥ जगतस्तस्थुषश्चापि वृत्तिदो धर्मभृत्सताम् ॥ निष्पादितेश्वरादेशो यदर्थमिह जज्ञिवान् ॥ २ ॥ आत्मजेष्व्वात्मजां न्यस्य विरहाद्बुद्धतीमिव ॥ प्रजासुविमनास्वेकः सदारोऽगात्तपोवनम् ॥ ३ ॥

यस्य वने नित्यसमाधितः विमानमधिरुह्याथ वैकुण्ठगतिर्यते ॥ १ ॥ प्रवयसं दृष्ट्वा तपोवनमगादिति तृतीयेनान्वयः स्वकृतोऽनुसर्गोऽन्नादिसर्गः पुरग्रामादिसर्गश्च वर्द्धितोऽशेषः स्वानुसर्गोऽप्येन ॥ १ ॥ जज्ञिवान् जात आ विर्भूत इति ॥ २ ॥ आत्मजां पृथ्वीम् विमना सुचिंता तुरासु प्रजासु सदारः सभार्यस्तपोवनमगादिति ॥ ३ ॥